

КИШЛОК ЖАКЖАТИ

1988 йил 19 февраль

ЖУМА

№ 42 (4.238)

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади

Душанбадан ташқари ҳар кун чиқади

Баҳоси 3 тийин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми 1988 йил 17 февраль кунини иш бошлади. Пленумни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев очди. «Ўрта ва олий мактабни қайта қуриш қандай бораётганлиги ва уни амалга ошириш соҳада партиянинг вазифалари тўғрисида»ги масала Пленум муҳокамасига қўйилди. Шу масала юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Марказий Комитет секретари Е. К. Лигачев доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда КПСС Иркутск область комитетининг биринчи секретари В. И. Ситников, Украина Компартияси Полтава область комитетининг биринчи секретари Ф. Т. Моргун, Пермь шаҳридаги «Ф. Э. Дзержинский номи машинасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг сўзловчиси Н. М. Ершова, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко, халқ депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. Т. Сайкин, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг раиси В. А. Коптюг, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. М.

Багиров, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, СССР олий ва ўрта махсус таълим министри Г. А. Ягодина, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси В. С. Шевченко, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Назарбоев, СССР электрон саноати министри В. Г. Колесников, СССР Езувчилар союзи правленийсининг раиси Г. М. Марков, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Ю. Ф. Соловьев, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. Е. Соколов, СССР ички ишлар министри А. В. Власов, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. И. Патишвили, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг ректори А. А. Логунов, КПСС Татаристон область комитетининг биринчи секретари Г. И. Усмонов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

1988 йил 18 февраль кунини КПСС Марказий Комитети Пленумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Марказий Комитет секретари Е. К.

Лигачевнинг «Ўрта ва олий мактабни қайта қуриш қандай бораётганлиги ва уни амалга ошириш соҳада партиянинг вазифалари тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Музокараларда СССР Фанлар академиясининг президенти Г. И. Марчук, КПСС Томск область комитетининг биринчи секретари В. И. Зоркальцев, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиги А. Д. Лизичев, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Е. М. Чехарин, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян, ВЦСПС раиси С. А. Шалаев, Краснодар ўлкасидаги Курган район партия комитетининг биринчи секретари З. И. Боровикова, СССР Хунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. П. Думачев ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев катта нутқ сўзлади. Нутқ матбуотда эълон қилинмоқда.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Қарор матбуотда эълон қилинади.

Пленум ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқи юзасидан қарор қабул этди, у матбуотда эълон қилинади. Пленумда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Пленум ўртоқ Ю. Д. Маслюковни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Г. П. Разумовскийни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат этиб сайлади.

Пленум ўртоқ О. Д. Баклановни КПСС Марказий Комитетининг секретари этиб сайлади.

Пленум ўртоқ Б. Н. Ельцинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат вазифасидан озод қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети умумий бўлимининг мудирини В. И. Болдин, Қозоғистон ССРдаги Омонгелди номи совхоз механизатори Н. В. Геллерт, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко ўртоқларни КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

РЕВОЛЮЦИОН ҚАЙТА ҚУРИШГА—ЯНГИЛАНИШ ИДЕОЛОГИЯСИ

Ўртоқлар! Бизнинг Пленумимиз қайта қуришнинг масъулиятли даврида ўтмоқда. Ижтимоий турмушнинг демократиялаш, туб иқтисодий ислохот партиядан аниқ ҳаракат истиқболларини талаб қилмоқда. Сиёсий бюро XIX партия конференциясининг концепциясини ишлаб чиқарганида айтиш шунга асосланган: иш тўқмоқда. У партиянинг стратегияси ишдаги кўп нарсани белгилаб бериш керак.

Аммо биз экономикамиз, маданиятимиз, социал ва маънавий турмушларини революциялаштириш йўллари билан қайси позицияларда туриб ёндашмайлик, инсоннинг ўзи, унинг сиёсий қиёфаси ва ақл-заковати, унинг маҳорати, унинг ватанпарварлиги ва интернационализи, унинг ижод қилиш қобилияти, унинг граждандлик позицияси ва активлиги ҳақида ҳал қилувчи омил бўлади.

Маткабо, маориф ва тарбияга тааллуқли бўлган ҳамма ишлар социализмнинг ривожлантириши билан, қайта қуриш билан тўғриват-тўғри боғлиқ бўлибгина қолмай, унинг энг муҳим йўналиши ҳам эканлигига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Шунинг эслатиш ўтмоқчидимиз, революциядан кейинги дастлабки жуда қийин йилларда В. И. Ленин янги совет мактабни қуришнинг партиянинг энг зарур ишларидан бири, деб ҳисоблаган эди. Бунинг сабаби ҳам равшан эди, чунки, ҳеч бир муволафасига айтганда, социализмнинг келажиги мактабга, янги инсонга таълим ва тарбия беришга боғлиқ эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. ГОРБАЧЕВнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида 1988 йил 18 февралда сўзлаган нутқи

радиған кишиларсиз, катта ҳарф билан ёзилган ўқитувчисиз, маънавий турмушнинг ҳақиқат факт юзаси ва қиммати тушадиган ингиликнича қолверини, жонли ишта этиб бормаслиги мумкин.

Ўқитувчи — қайта қуришда қатнашувчи энг муҳим шахсдир. У бизни эътиқод, билимдонлик ва эҳтирос билан қўллаб-қувватласа — қайта қуришнинг кўндал-кўп янги астойдил тарафдорлари ва курашчилари, революцион социалистик иншининг давомчилари майдонга келаверади! Ба-шарти у бизни юзаси қўллаб-қувватласа, бекфарқ, бектароф қолсачи? Бундай бекфарқлик қандай социал тур-ғуликка, қандай тескари ҳаракатга олиб бориши мумкинлигини олдиндан ким айтиб бера олади?

Ҳаммаша ҳаётнинг ўзига умид қилинади, албатта: ҳозир ҳаёт қайта қуриш тили билан — ҳалол, ошқора ҳақиқат тили билан гапирмоқда, бу эса, эҳтимолки, энг яхши социал педагогикдир. Шундай бўлса ҳам, биз келажакка бўлган умидларни кўп жиҳатдан мактабимизнинг ишлари билан, унинг қайта қуриш билан, совет ўқитувчисининг педагогик истеъдоди ва ижодий изла-ниши билан боғлашимиз шундай бўлиши ҳам табиий.

Ўқитувчи бўлган му-сабатини ҳеч пайсалга қолмай ва инкилбилмай, қатъий ра-вишда тубдан ўзгаришмоқ керак. У инки-чиркери, вазий-ликлардан ҳалос этилиши, уларнинг изланишлари ва янги тоған усулларига шуб-ҳа-ғумон билан қарашга чек қўйилсин. Муаллимлик меҳ-натига тўғри келмайдиган вазифалардан озод қилин-син, унинг вақти ва кучи асосий иш учун имкони бў-либ берилинсин. Педа-гогикадаги новаторлик йўлларига қўйилган ҳамма тўсиқ ва тўғоноқлар олиб ташлансин, ўқитувчининг ижодий меҳнати учун муно-сиб моддий шaroитлар яра-тиб берилсин. Партия ва со-вет органларининг бурчи мана шундан иборат.

Кўп миллатлар совет мак-табига болаларга таълим ва тарбия беришда ўз йўллари-ни излаётган аjoyиб но-ва-тор педагоглар ишламоқда-лар. Уларнинг номлари маъ-лум. Энг юксак малакали ўқитувчилар нақадар кўп бўлса, маслакдошларнинг ўзига хос педагогик коллек-тивлари нақадар тез-тез ву-жулга келиб турса, макта-бимиз қолонидан, расми-я-чиликдан, турғуликдан ру-ҳдан шу нақадар тезроқ ха-лос бўлади. Бундан фараздан-ларимиз ҳам, набиарларимиз ҳам, бутун революцион қай-та қуриш иши ҳам манфаат кўради.

Ҳасидир, Маориф ва таъ-лимнинг ҳамма турларини, ўқув юрларининг ҳамма турларини назарда тутиш-лам, ҳаммаси, келгусида ҳам биз ҳамма жойда — ҳам марказда, ҳам жойларда маорифнинг базасини ри-вожлантириш ва мустаҳкам-лаш учун қўшимча имкони-ятларни топаверамиз. Бу соҳада бизда икки хил фикр йўқ ва бўлиши ҳам мум-кин эмас.

Пленумимиз маориф ис-лохотини амалга ошириш масалаларини кенг давлат позицияларида тўриб кўриб чиқди. Энг муҳими шуки, биз ўрта ва олий мактаб ис-лохотини ҳамма жойда охи-рга етказишга мажбуримиз, Сустакшиликка, чалакам-чат-ти чоралар кўрилишига ва дудмалликларга йўл қўйиб бўлмайди. Изчиллик ва со-битқадамлик билан ҳаракат қилиш керак.

Шу икки кун ичиде биз жуда самарали мунозара ўт-каздик. Нақадар кўп му-аммолар туپланди қолгани-ни, биз нақадар сабот билан ишлашимиз кераклигини шу мунозара яна бир бор кўр-сатди. Бу соҳадан умумий йўл равшан: совет мактаб-ни янги сифат даражасига кў-тарилиши керак. Ҳаммамиз ана шундай ақидли фикрда-миз.

Бироқ ҳозир, Пленумда маориф системасини янги-лашнинг ҳамма аниқ-рав-шан йўллари билан белги-лаш ишлари бўлур эди, деб ўй-лайман. Бу — осон иш эмас. Бу соҳада кенг жамо-атчил ва адал мухас-сислар: ўқитувчилар, муал-лимлар, олимлар ўзлари-нинг ҳал қилувчи сўзларини айтишлари керак. Пленуми-миз қарорлари партиянинг ўз навбатдаги сўзидига ҳо-зи-рлик қўраётган ўқитувчи-ларга сиёсий тасвирис бў-либ қолсин. Олий ва ўрта махсус таълим ходимлари ҳам шу ҳақда ўйлаб кўриш-лар. Айтиш шундай ёндашув демократиялаш руҳига, қай-та қуриш руҳига манад қи-ялиш шубҳасиз.

Ўртоқлар! Мен ўз нутқи-мда қайта қуришнинг баъзи бир принципнал мафкура-вий жиҳатларига тўхталиб ўтмоқчиман. Чунки: биз қилаётган ишларнинг мафку-равий фододаланишига тўх-талмоқчиман, чунки ҳеч на-рса инсон онгини четлаб ўтмайди, ҳеч на-рса инсон онгисиз қилинмайди.

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини арасидан пухта ўйлаб, муҳокама қи-лиш керак бўлган баъзи ма-салаларни дастлабки тартиб-да ўртага қўйиш учун, ҳам шу имкониятдан фойдалан-моқчиман.

Ҳозир, биз қабул этилган қарорларни турмушга таъ-биқ этиш учун қурашнинг ҳал қилувчи босқичига кир-ган бир пайтда, сиёсат кун-далик практика бўлиб қола-

ётган, қайта қуриш кенг йўлга чиқиб олган бир пайт-да у ўн миллионлаб киши-ларнинг, бутун жамиятнинг ҳаётий манфаатларига тобора чуқурроқ тааллуқли бўлиб қолмоқда. Илгари жавоблар топилгандек туюлган ма-салалар яна актуал бўлиб қолди. Одамлар жамиятда бошланган ўзгаришларнинг моҳиятини яхшироқ ўқиб олишди, қайта қуришнинг моҳияти ва вазифаси нима-дан иборат эканини, биз нима-ларни қўлаётганимизни, қайси марраларга чиқиб олишга интилаётганимизни, биз барпо этмоқчи бўлган жамиятнинг янги сифати де-гандан нимами тушунаётгани-мизни англаб олишми хоҳ-лайдилар.

Биз социализмга фойда келтирадиган ишларни, қўл-лаб-қувватлаб келганимизни ва қўллаб-қувватлаб бериши-мизни, халқ манфаатларига эри-шганда ҳамма нарса на-сарани — қайта қуриш сиёса-тининг халқ тобора кучли қўллаб-қувватлаётганини кў-риб олишимиз керак.

Биз социализмга фойда келтирадиган ишларни, қўл-лаб-қувватлаб келганимизни ва қўллаб-қувватлаб бериши-мизни, халқ манфаатларига эри-шганда ҳамма нарса на-сарани — қайта қуриш сиёса-тининг халқ тобора кучли қўллаб-қувватлаётганини кў-риб олишимиз керак.

Биз социализмга фойда келтирадиган ишларни, қўл-лаб-қувватлаб келганимизни ва қўллаб-қувватлаб бериши-мизни, халқ манфаатларига эри-шганда ҳамма нарса на-сарани — қайта қуриш сиёса-тининг халқ тобора кучли қўллаб-қувватлаётганини кў-риб олишимиз керак.

Биз социализмга фойда келтирадиган ишларни, қўл-лаб-қувватлаб келганимизни ва қўллаб-қувватлаб бериши-мизни, халқ манфаатларига эри-шганда ҳамма нарса на-сарани — қайта қуриш сиёса-тининг халқ тобора кучли қўллаб-қувватлаётганини кў-риб олишимиз керак.

Ўрта ва олий мактабни қайта қуриш қандай бораётганлиги ва уни амалга ошириш соҳада партиянинг вазифалари тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Музокараларда СССР Фанлар академиясининг президенти Г. И. Марчук, КПСС Томск область комитетининг биринчи секретари В. И. Зоркальцев, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиги А. Д. Лизичев, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Е. М. Чехарин, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян, ВЦСПС раиси С. А. Шалаев, Краснодар ўлкасидаги Курган район партия комитетининг биринчи секретари З. И. Боровикова, СССР Хунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. П. Думачев ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев катта нутқ сўзлади. Нутқ матбуотда эълон қилинмоқда.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Қарор матбуотда эълон қилинади.

Пленум ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқи юзасидан қарор қабул этди, у матбуотда эълон қилинади. Пленумда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Пленум ўртоқ Ю. Д. Маслюковни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Г. П. Разумовскийни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат этиб сайлади.

Пленум ўртоқ О. Д. Баклановни КПСС Марказий Комитетининг секретари этиб сайлади.

Пленум ўртоқ Б. Н. Ельцинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат вазифасидан озод қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети умумий бўлимининг мудирини В. И. Болдин, Қозоғистон ССРдаги Омонгелди номи совхоз механизатори Н. В. Геллерт, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко ўртоқларни КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

Пленум ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқи юзасидан қарор қабул этди, у матбуотда эълон қилинади. Пленумда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Пленум ўртоқ Ю. Д. Маслюковни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Г. П. Разумовскийни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат этиб сайлади.

Пленум ўртоқ О. Д. Баклановни КПСС Марказий Комитетининг секретари этиб сайлади.

Пленум ўртоқ Б. Н. Ельцинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат вазифасидан озод қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети умумий бўлимининг мудирини В. И. Болдин, Қозоғистон ССРдаги Омонгелди номи совхоз механизатори Н. В. Геллерт, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко ўртоқларни КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

Пленум ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқи юзасидан қарор қабул этди, у матбуотда эълон қилинади. Пленумда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Пленум ўртоқ Ю. Д. Маслюковни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Г. П. Разумовскийни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат этиб сайлади.

Пленум ўртоқ О. Д. Баклановни КПСС Марказий Комитетининг секретари этиб сайлади.

Пленум ўртоқ Б. Н. Ельцинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат вазифасидан озод қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети умумий бўлимининг мудирини В. И. Болдин, Қозоғистон ССРдаги Омонгелди номи совхоз механизатори Н. В. Геллерт, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко ўртоқларни КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

(Давоми кичикчи бетда).

(Давомн 4-бетда).

М.С. ГОРБАЧЕВ НУТҚИ

(Давоми. Бош 1, 2, 3-бетларда).

Сийёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумидан кейин вазиятни юхотири қилмай, қаттиқ таҳлил этиди ва ўша пайтдаёқ аҳволдан қутилиш йўллари излай бошлади. Бироқ бу жуда мураккаб маҳаллий моҳиярининг асосий туғулганлигини ечиш имконини бермаган муаммоларни амалий равишда ҳал этиш осон иш бўлмади. Афғонистонда 1986 йил охиридада Нажибулло бошчилигидаги чинакам миллий қўшар сийёсат майдонига чиққанидан кейин бунинг учун имконият очилди. Афғонистон мустақил, бетараф, қўшылмаган давлат бўлиб қолганидан тарада моҳорани бартараф этиш учун ташқи шарт-шароитлар ҳам вуҷудга келди. Бу афғон халқининг манфаатларига мос бўлиб тушди. Бу — бизнинг давлат манфаатларимизга ҳам мос бўлиб тушди.

10 кун муқаддам эълон қилинган Баёнотни яхши билсанлар. Ўша Баёнотда, асосда ҳамма нарса — яъни иш тутқишимиз ва нима-ларни умид қилаётганимиз айтилган. Халқимиз итти-фоқчиларимиз ва дўстлари-миз жаҳон жамоатчили-гининг кенг доиралари-дун хайрихоҳлиги билан, матбуўлаб кутуб олдидан, Афғонистон муаммосидан бундан бун ҳам ғарази мақсадлар йўлида фойдала-моқчи бўлган кишиларнинг олдида эса бу Баёнот улар ҳисоблашчиларига тўғри келадиган янги реалликлар қўйди. Афғонистондаги вазия-тни сийёсий восталар билан бартараф этиш барча қат-нашчиларнинг ҳақиқий по-лицияси қандайлиги ақин ойларда равшан бўлди.

Бизнинг Афғонистон мо-жаросидаги иштирокимиз — биз қайта қуриш ва янги та-факкурни изчилик билан амалий сийёсатда рўбга чи-қариш давомидида бартараф этиётган қўшма ҳаётларга тааллуқли бўлган жуда му-раккаб проблемани ақалини тушунарли, ўртақлар. Бироқ, ҳозир асосий масала шундан иборатки, бу масалада ҳам Сийёсий бюро КПСС XXVII съездининг принципиал йў-лига қатъий мувофиқ равиш-да иш тутқоқда.

Умуман, янги тафаккур муаммоларини илмий ишлаб чиқиш ҳам, уларни мафку-равий жиҳатдан асослаш ҳам илк босқичда турганли-гини айтмоқ керак. Кенгайиб бораётган ошкоралик вазия-тида бу соҳадаги иш қам-майди. Совет кишиларнинг ҳамма ишчи ўзлари суриш-тириб билиб олиш, нима-лар бўлаётганини яхшироқ тушу-ниш, аниқлаш, уруш хавфига қарши умумхалқ курашида, халқаро мулоқотда билимдон-лик билан қатнашиш иста-ғи табиийдир.

Айни шу боисдан ҳам ташқи сийёсат пропаганда-сини, халқаро масалаларга оид тушултириш ва шарҳла-шишнинг аҳборот бериувчи-лиги ва ақл-идорат даража-сини қатъий билан қўтариш учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитлар яратилмоқ-да. Бу — идеология феоли-тизмнинг жуда муҳим со-ҳасидир. Чунки бизнинг го-ҳаримиз ва ички соҳадаги ўзгаришларимиз муносаба-ти билан ҳам янги тафаккур-нинг моҳиятини аниқлаш-да бўлган кишилар онгидида со-сималик пайдо бўлди. Бунга амаллашмаслик керак: му-аммолар ҳалдан ташқари салмоқли, улар қулайиқ бо-равериди ва улар теварағида кураш авж олиб кетди.

Биз жаҳон тарихининг буюк диалектикаси вуҷудга келтирган мислсиз ҳодиса-ни, ўзига хос жумбоқнинг гувоҳлари ва қатнашчилари бўлиб қолганимиз. Жаҳон миқ-ёсидаги қўшма жаҳонлар-нинг жадал интернациона-лашуви билан бирга мамла-катлар ва халқлар миллий ҳамда регионал тараққиёт-ни нусхаларининг сони ва ўзига хослиги қўлайиб бормоқда. Бироқ униси ҳам, буниси ҳам дунёнинг ахлитлигини мустақамлаш фойдасига ишламоқда. Бундай воқеаларни назарияда ҳали жиддий равишда ўзлаштириб олиш ва сийса-га ўтказиш лозим. Бу — кўп ғармоқда эга бўлган ҳам назарий, ҳам амалий ва-зифадир.

Зуравонлик сийсати учун асос қилиб олинган милита-ризм доктринасида биз «ман-фаатлар мувозаанати» ва ўзаро тенг хавфсизлик кон-цепциясини қарама-қарши қўйди. Бизнинг давлат ман-фаатларимиз бошқа ҳар қан-дай жаҳондаги халқлар-нинг, маҳкатлашлар омма-сининг манфаатларига эид кел-майди. Тинчлик сақлаб қо-лишмас, умуман ҳеч қандай тараққиёт бўлмайди ва шу вазифани ҳал қил-май туриб, бошқа бирон-бир халқнинг манфа-атларига ҳақда тапириб бе-маъниликдир. Урушчи халқ-лар кўрсатган соқит қилиш учун кураш — миллион-ми-лион кишиларнинг, аввало, ҳар қандай урушлардан ҳам-мадан олдин ва ҳаммадан кўп азият чеккадиган меҳнат-қиларнинг ҳаётини сақлаб қо-лиш учун курашдир. Бош-қа системадаги давлатлар билан нормал савдо-сотик муносабатларини йўлга қў-йиш, бошқа ҳамма афзал-ликлардан ташқари, анти-советизмни, демократи, анти-коммунизмни пугурдан тек-казиш, шу тариха реакция-нинг демократик ғалабаларга ва муқддларга таъйинини заифлаштириди.

Биз милитаризмни тутатиш масаласини кескин қил-либ қўйди ва бу масалага ишчилик билан реалистик ёндашганимиз. Милитаризмни шунда сўзлаган нутқи ва йуқуловчи нутқи, уршу-нинг бошқа материаллари киритилган, учрашувда қай-та қуришнинг ҳозирги бос-қичида голий-сийёсат ва ах-борот — пропаганда ишлари масалалари қўриб чиқилган эди.

Китобин Сийёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди. (ТАСС).

тутатиш энг реакция куч-ларини жиловлашга қўмақла-шишга қўламай, шу билан бирга ҳамма ерда иш жо-ларини қўйатириш имкони-ни ҳам беради. Бу эса меҳ-нат аҳли учун бевосита ман-фаат келтиришдан ташқари меҳнаткаш омманинг ишти-родий ва социал жиҳатдан фаол қисминин, яъни демок-ратия ва тараққиётнинг со-циал базасини кенгайтириш-га олиб боради.

Дунёда янги иқтисодий тар-тиб ўрнатиш ва кўнчилик ду-нёдаги мушкул тағиллик хо-латларнинг бартараф этиш учун кураш пировад нати-жада бутун-бутун қитъалар-да янгидан миллионлаб ки-шилар учун инсоний кун кечирish шартлорининг яра-тишли ва уларни тарихий иқдорликка жалб этишни билдиради. Бу эса жаҳон тараққиётининг, мустақил ривожланишнинг, революцион ўзгаришларнинг жуда му-ҳим омилдир.

Жаҳондаги жараёнларнинг мураккаблиги ва жаҳон сий-сати «юриши ва бурилиш-лари» қандай бўлишини ол-диндан билиб бўлмаслиги, бизнинг халқаро майдонда мислсиз шов-шувга сабаб бўлган тинчлик юришимиз миқёси ҳамда янгиллиги, тинч-тотув яшашдан объек-тив равишда манфаатдор бўлмаган кудратли кучлар-нинг қаршилиги ва, ниҳоят, фикримиз тўғри тушунила-диган бўлиши зарурлиги — мана шуларнинг ҳаммаси бизнинг сийёсий масъуляти-мизнинг асоси, назарий масъулятиимизнинг ҳам бир поғона кўтариди. Дунёдаги реал ривожланишда ва би-нобарин, сийсатда ҳам син-фий ва умумбашарий негиз-ларини бирга қўйиш масала-си марксистлар олдида ҳам, уларнинг рақиблари олдида ҳам қўндаланг бўлиб қолган долзарб назарий масаладир.

Октябрнинг 70 йиллиги тўғрисидаги доқладда бу ҳу-сулдаги принципиал қондалар баён этиб берилади. Ҳозирги босқичда, XX аср охирида ёришлган дунёнинг ўзаро боғлиқлиги ва ахлитлиги ша-роитида империализмнинг табиятига унинг энг хатар-ли қўришлари йўлини тў-сиб қўй оладиган тарада таъсир ўтказиб бўладими? — деган жуда муҳим муаммо пайдо бўлди. Турли социал система-ларнинг муносаба-лашуви ва уларнинг жаҳоншу-мул фалокатини истисно қи-ладиган шаклларда тинч-ту-тув яшаш имконияти мезон-лари белгиланди. Бизнинг жаҳоншунослик фанимиз янги дунёнинг хусусиятла-рини ва асосий белгилари-ни таҳлил этишга дадилроқ кириша бошладик.

Жаҳон жамоатчилигининг жуда қўнчилиги биздаги қай-та қуришнинг бутун инсоният учун яхшилик деб ҳисобла-моқда, биз бошланг ўзга-ртишларга ва бизнинг таъ-сир сийсатимизга иқобий назар билан, ҳатто хайрихоҳли- билан қарамоқда, кўп киши-

лар эса уни ошқора ва фа-ол қўлаб-қувватламоқда. Биз бутун дунёда келажак-на бўлган умидни қайтадан юзага келтирдик. Бу — қат-та маънавий ютуғимиздир. Биз бунинг қадрига етиши-миз керак. Боз устига ҳам-ма жойда сезилиб турган ишончнинг оқили лозим. Ин-сон омилли билан бевосита боғлиқ бўлган, аммо илди-лари ҳозирги замоннинг объек-тив жараёнларига бориб тақалладиган ишнинг бир жиҳати мана шундан иборат.

Унинг иккинчи жиҳати — монополиянинг капиталда ҳам-да у ҳўқуқролик қилаётган жаҳонда рўй берган қатта ўзгаришлардир. Бундан таш-қари ҳозирги жаҳон тарақ-қиёт учун ҳал қилувчи аҳамият касб этган мутлақо янги омиллар: ядро уруши хавфи, фан ва техникадаги революциянинг мислсиз со-циал ва халқаро оқибатлари, ҳамма учун умумий бўлган экология соҳасидаги хавф-хатар, ахборот ва алоқанинг ҳамма турлари соҳасидаги принципиал бошқача вазият вуҷудга келди. Яъни муам-моларнинг кескинлашуви, уларни ҳал этишда халқаро ҳамкорлик зарурлигини ани-лаш — мана шуларнинг ҳам-маси тинчлик ва кулолсиз-ланиш фойдасига ишламоқ-да. Фақатан ва иккинчи жа-ҳон урушининг дахлшати таърибаси оқибатлари кўп мамлакатлардаги одамларга ҳамон муттасил психологик таъсир ўтказиб турибди.

Буларнинг ҳаммаси моно-полиянинг капитализм ва унинг халқаро сийсат уст-курмаси доирасида «уруш партияси» билан «тинчлик партияси» ўртасидаги, Ғар-бда ҳўқуқроқ бўлган синф-ларнинг, Ленин сўзлари билан айтганда, «қўпол буржуазия, агрессив буржуазия, реакци-он буржуазия» лагери билан «пацифистик лагерь» ўрта-сидаги нисбатини «ўзгариш-да» қўйиш лозим. Ҳулаас бу революция-нинг янги, жуда қатта фазасига кирган халқаро ша-роитлар унинг аввалиг бос-қичларидаги шароитлардан жуда фарқ қилади.

Янги тафаккур — мате-риалистик диалектика усу-лида таҳлил этилган янги реалликларни тўғри тушу-нишдир. Бу — шу таҳлил-дан чиқарилган ҳамда Ле-ниннинг революция тақри-баси билан ва марксист-ле-нинизмнинг асосий принци-плари билан қийсанган ҳу-дослар ҳамдир. Янги та-факкур империализм тўғ-рисидаги Ленин назарияси-га, В. И. Лениннинг ҳеч қачон «яшн» бўлиб қо-лмайдиган империализм таъ-сир босаётган таъқидоти-га таянишни ҳам таъқидламоқ- керак. Бу ҳусусда биз-да ҳеч қандай хом хаёл-лар йўқ ва бўлиши ҳам му-мкин эмас.

Умумбашарий қадрият-ларнинг янги роли — янги-та тафаккурнинг маркази бўлишидир. Бу қадриятлар-нинг аҳамиятини К. Маркс

ҳам, В. И. Ленин ҳам ўқти-риб ўтган эди. Бу эса улар-нинг таълимоти инсонша-варлик негиздан келиб чи-қадиган умумий мулоҳаза-лардагина иборат эмас эди. Ўзгаришларимиз дунёда давом этаётган интернаци-оналашуви жараёнларининг аҳамиятини таъқидлаш билан бирга, умумбашарий қадри-ятларнинг объектив негиз-ни очиб, уларни социал-син-фий қадриятлар билан диа-лектик равишда боғлаган эдилар. Эндилкида мана шу-ларнинг ҳаммаси амалий сийсатнинг энг асосий йўли бўлиб қолмоқда. Сийсатга нисбатан қўйилган бундай талаб эса ҳозирги дунёнинг ҳам салбий, ҳам иқобий жараёнларидан: бир томон-дан — инсон зоти ҳаётининг ўзига солиналиш мислсиз хавф-хатар қўйиб бораёт-ганлигидан, иккинчи томон-дан, давлатнинг ички сийса-тида ва жаҳон сийсатида ом-манинг ва умумдемократик омилнинг роли ошиб бора-ётганидан келиб чиқади.

Бу эса мутлақо бошқача халқаро муносабатларни та-лаб қилади. Ҳўш, айна қан-дай муносабатни талаб қи-лади? Бу муносабатларда қайси принципл асосий ва шак-шубҳасиз принципл бў-лиши керак? Биз бу прин-циплни айтиб бердик. АҚШ президентидаги тортиб, мил-лий мушаклилик ва соца-лизм учун курашувчи дўст-ларимизга — ҳаммага бу-ни баралла айтиш ва уни тақрибладан тарчамайш. Бу — принципл — ҳар бир халқнинг, ҳар бир мамла-катнинг ўз социял ва сийсий йўлини таялаб олиш эркин-лигини тан олишдир. Масал-лан бундай тарада қўйиш ороу, хом хаёдан асар йўқ. Ғарбни шу принциплни тан олиш зарурлигига диплома-тик илтифотлар билан ҳам таъшиқот билан ҳам ишон-тириб бўлмаслигини жуда яхши тушунамиз.

Ўз-ўзидан равшанки, қара-ма-қарши иқтимоий систе-малар вакиллари ўртаси-да мумкин бўлган ош бўла-да ишончага эришиш йўлида бизнинг ҳолис ийтигимиз, халқаро фаолиятимизнинг ян-ги усулдои, бизнинг ошқора ва натиқадор мулоқотга и-тилишимиз аҳамиятини, давлатларо муносабатлар-га идеологияни сингдириш-дан астойдил воз кечгани-лимизнинг, бирон бир ўза-ларнинг хавфсизлигига зар-р етказмай теппа-тенг му-росаларга таййирлигимиз-нинг, — ҳулаас, қайта қу-риш давридаги совет таш-қи сийсатига ош бўлган ҳам-ма сифатларнинг аҳамияти-ни асло қамайтириб қўра-тиб бўлмайди.

Бироқ ҳозирги дунёнинг юқорида таъриб ўтилган ва янги тафаккурда ўз акси-

ни топаётган реалликлар-ни халқларнинг ўзлари хо-ҳганича, четдан ҳеч қим-нинг аралашувисиз яшаш ҳўқуқини тан олиш ишти-даги тобора асосий «маъри-фатчи» бўлиб қолмоқда. Ғарбда, айна янги та-факкур дунёни тўғри акс эт-тириш сабабидан биз уни ўзимиз учунгина эмас, шу билан бирга қолган дунё учун ҳам яроқли, деб ҳисоб-лаймиз. Улар, мана шу ре-алликлар ҳар қандай нима-ни ўзи билан ҳисоблашшга мажбур этади, чунки пир-овард натижада инсоният-нинг, цивилизация ҳаётин-нинг ўзининг омон қилиш-и уларга боғлиқ. Улар импе-риализм учун ҳам муайян доираларни белгилаб қў-йди.

Зотан, социализм, демо-кратия ва тараққиёт кучла-рининг энг муҳим вазифаси, айтишим мумкинки, тарихий бурчи ҳам мажбур доиралар-ни агрессия ва интервенция кучлари учун ўтиб бўлма-диган тўсиқни яратадиган реалликларни кенгайтириш ва мустақамлашдан, зарур бўлса, вуҷудга ҳам келти-ришдан иборатдир.

Биз, Совет Иттифоқи ўз қайта қуришимиз билан мана шундай реалликларни вуҷудга келтиришимиз ва му-стақамлашганимиз. Бизнинг ташқи сийсат соҳасидаги ҳамма ютуқларимиз ва тинч-лигини сақлаб қолиш иши-нинг ўзи мана шунга — қай-та қуришнинг муваффақият-ларига, сиз билан бизнинг ишимизга асосланишимиз яна бир бор айтиб ўтмоқчиман, ўртоқлар. Бироқ барча ки-шиларимиз тескари алоқани ҳам яхши ўқиб олишлари мумкин: янги тафаккур-га асосланган ташқи сийсат бўлмаса, қайта қуриш му-ваффақиятли бўлиб қимай-ди.

Ўртоқлар! Ички ва ташқи сийсат жиҳатларининг мана шундай диалектик ўзаро бо-ғлиқлигида қайта қуришнинг янги босқичдаги мафкуравий муаммолари олдимизда қўн-даланг бўлиб турибди. Улар бизнинг диққат-этиборимиз-ни бир йил муқаддам Мар-казий Комитетнинг январь Пленумида кескин қилиб қўйилган масалалар, қадрлар тўғрисидаги масалалар яна, ўн қарра зўр куч билан қар-ратмоқда.

Актив қайта қурилаётган жоили, жўшун ташқиқотчи-лик, сийсий ва мафкуравий фаолиятда эндиликда Швед-нинг «Янги голларни ту-ришмайман, ҳатто уларни нима учун туришнинг зару-рлигини ҳам тушунаймай», деб айтган қаҳрамонига ўх-шас кишилар учун жой бўл-маслиги керак. Замондош-мизнинг ана шундай фикрла-ши ёмондир. Партия азёси, партиявий раҳбар шундай қайфиятларга берилган бўл-

са, уч қарра ёмон. Қайта-қайта айтганимиз, партия, ҳар бир коммунист, у қандай лавазимда бўлишидан қатъи назар, демократизм намуна-сини қўрсатиши керак. Шун-дай қилинмаса демократия-лаш жараёни давом этмайди.

Партия қайта қуришни ўн-дан, ўз кадрларидан бошла-ди. КПСС Марказий Коми-тетининг январь Плену-мидан кейин партиянинг кадр-лар соҳасидаги ишда кўп омушлар бажарилди. Бунда биз қайта қуришга муноса-батни асосий мезон қилиб олдик. Барча партия ташқи-лотларида бўлиб ўтган сай-лаб қўйилган органлар-нинг қайта қуришга раҳбар-лик тўғрисидаги ҳисоботла-ри яқиндагина нихосига ет-ди. Бу ҳисоботлар барча коммунистлар фаолиятси-злик, масъулиятсизлик, бў-шашувчанликка, қайта қу-ришга нисбатан лоқайд му-носабатга, сафсатабозлар ва найсақиларга тоқат қилишни истамаётганликларини қўр-сатди. Ингилишлар давомид-да 4800 дан зиёдроқ партия комитети ва партия бюрола-рининг иши қонқирасиз деб топилиб, сайлаб қўйилган органларнинг 89 миғ на-фардан кўпроқ азёси ал-маштирилди. Бу — партия-да қайта қуриш иши учун кадрларга нисбатан юксакроқ талаблар қўйиш вазиятини вуҷудга келтиришнинг қо-нуний натижасидир.

Биз шу йўлдан изчилик билан олга боришимиз, де-мак, — қайта қуриш даври тақозо этаётганидек, демо-кратизмга тинимсиз ўргани-шимиз керак. Демократиз-мга ўрганиш осон иш эмас. Лекин бизда ишончли йўл-лар, шундай ўқиб ўрганиш-нинг ишончли ленинча ме-тоди бор.

Бу — танқид ва ўз-ўзини танқиди бўлишдан ривож-лантиришдир.

Бу — омма орасида, энг ўткир ҳаётий муаммолар ичида бўлиш доимий му-ддаосидир.

Бу — меҳнаткашларнинг, жаҳият барча қатламлари-нинг қайфиятлари, талаб-ҳў-тижлар ва энг муҳим ман-фаатларини муҷассамлаш-тиришдир.

Бу, ниҳоят, — асосий ҳу-сусятни оммага таянишдан иборат бўлган ленинча ама-лий иш усулини муттасил қарор топтиришдир.

Демократизм сайлаб қў-йилган органларнинг ро-лини ошириш орқали, бош-лангич партия ташкилотла-рининг жанговарлигини қатъ-иян қучайтириш орқали партия бутун ички турмуши-га сингиб кетиши керак, албатта.

Партияимизнинг раҳбарли-ролини қимдир юқоридан абадул-абад бериб қўймай, балки коммунистларнинг бир қанча авлодлари, уларнинг

социализм учун, меҳнат аҳ-лининг манфаатлари учун олиб борган астойдил кура-ши билан қўла киритилган-лигини ёлда тутишимиз шарт. Ҳозир ҳам биз ҳар қуни ва ҳар соатда жаҳон мамлакатимиз манфаат-лари йўлида тер тушиб иш-лаб, жаҳиятин революцион тарзда янгиллаш авангарди бўлишдан иборат ўз ҳўқуқи-мизни тасдиқлаб, қарор то-птиришимиз лозим.

Ўртоқлар, нутқимни ту-галлар эканман, ҳозирги ҳаётимизни қайта қуриш бошлангичидан олдинги тур-мушимиз билан қийсалла-дан бўлмас, салкам уч йил ичида кўп иш қилинганли-гини таъқидлаб ўтмоқчиман. Аммо биз қайта қуришдан қўндалангларимизга ва жа-миятимизнинг нима-ларга қодирлигига таққослайдиган бўлмас, ҳали жуда кам иш қилинди. Совет жаҳиятининг сифат жи-ҳатидан янги ҳолатига эри-шиш йўлида қўшма қийин муаммоларни ҳал этишга тўғри келади.

Биз Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тай-ёрларки қўндаланг. Қайта қуриш шароитида ўз йиллик ҳаётимиз ва ишчимизнинг, айниқса корхона тўғрисида-ги Қонун амал қилаётган дастлабки ойлари-нинг прин-ципал йуқуларини асосли равишда таҳлил этишимиз лозим бўлади. Партия ва жаҳият демократизмлаш жа-раёнини авж олдириб, тўб инсоний илхотини бошлаб, қандай марраларга чиқиб олганлигини ва чиқётганли-гини белгилаб олишга тўғри келади. Мамлакатимиз тара-қиётининг янги босқичида сийсий системаимизни тако-миллаштириш ҳамда сийсий авангард ҳисобланган партия-нинг роли тўғрисида конкрет қарорлар қабул қилиниши лозим. Бу билан революцион қайта қуришимизга янгидан кудратли туртки берилади.

Ҳулаас, олдимизда қатта, тингиз ишлар турибди. Сўн-ги вақтда партия ва жаҳият-да вуҷудга келётган нова-торларга гоғлар ва тақлиф-лар ҳақми ҳам беқисс. Қўп-лаб конкрет масалалар ҳам ош эмас ва улар муттасил қўлайиб бормоқда.

Ва масалаларни қандай ҳал этиш керак? Бу ҳақда биз биринчи иш олиб бо-ришимиз, белгиланган йўл-дан қадам-қадам олга бо-ришимиз керак. Иқдорлик билан, дадил ва айтил вақтда ишчилик билан, масъулият билан изланишимиз лозим. Ҳулаас ленинчагина, болше-викчагина ишлашимиз керак. (Нутқ зўр эътибор бериб тингилди ва давомла қар-саклар билан бўлиниб турди).

ДЕМОКРАТИЯЛАШ—ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ МОҲИЯТИ

«Демократиялаш — қайта қуришнинг моҳияти, сийса-тининг моҳияти» китоби босмадан чиқди.

Китобга КПСС Марказий Комитети, Вол секретари М. С. Горбачевнинг, партия Марказий Комитетида омма-вий ахборот восталари, идеология муассасалари ва иқдорий соқозларнинг раҳбар-лари билан 1988 йил 8 ли-варда бўлиб ўтган учра-

шувда сўзлаган нутқи ва йуқуловчи нутқи, уршу-нинг бошқа материаллари киритилган, учрашувда қай-та қуришнинг ҳозирги бос-қичида голий-сийёсат ва ах-борот — пропаганда ишлари масалалари қўриб чиқилган эди.

Китобин Сийёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди. (ТАСС).

МЕҲМОН УКРАИНАДА

КИЕВ, 17 февраль. (ТАСС). Биз Буюк Брита-ниядагилар, тинчликка ин-тилишда сиз билан бирдам-миз, турли соҳаларда, жум-ладан, савдо ва туризм со-ҳасида алоқаларни кенгай-тириш учун халқларимиз иштиерида кўпроқ имконият-лар бўлишини истаимиз. Буюк Британия ташқи иш-лар ва ҳамадўстлиги ишлари министри Ж. Хау Украина ССР Министрлар Советига бўлган сўхбатда ана шу фикрни таъкидлади.

Министр Совет Иттифо-қида содир бўлаётган ўз-гаришларга қизиқиш катта эканлигини таъкидлаб, М. С. Горбачевнинг қайта қуриш тўғрисидаги китобини жа-ҳон ақли жуда зўр қизи-қиш билан ўқитганини айт-ди. Эндиликда «қайта қу-риш» сўзининг мазмунини

Совет Иттифоқидан нарида ҳам тушуниб турибдилар. Биз ана шу китобда баён этилган гоғларнинг кўп ҳо-зирийнинг ўзидаёқ совет ки-шилари ҳаётида рўбга чи-қаяпти, деб ҳисоблаймиз. Бу халқаро вазиятга хайрли таъсир ўтказмоқда.

Министр Киев шаҳридаги М. Горький номи автомат-станоклар заводида борди, меҳнаткашларнинг иш ша-роити, социал масалалар-нинг ҳал этилиши билан қи-зиқди. Цехларни қўздан ке-чираётган вақтда ишчилар билан сўхбатлашди.

Мангун шов-шуврат боғида Ж. Хау Номан-шум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

Ж. Хау шу кунинг Киев-дан Лондонга йўнал кетди. У Совет ҳўқуматининг тақ-лифига бйован расмий ви-дит билан мамлакатимизга келган эди.

Дунё овози

ЯДРОВИЙ ВА КОСМИК КҲРОЛЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАРИДА

● Ядровий ва космик қўроллар юзасидан Женевада ўтказилган Совет-Америка музокараларида делегаци-ларнинг ялли мажлиси бўлди.

Совет томонин СССР билан АҚШ ўртасида стратегик ҳу-жум қўролларини қисқатириш ва келмас тўғрисида таъйи-лаётган шартнома лойиҳасига кўра томонлар олдидан маж-буриятларнинг бажарилиши-ни назорат қилиш билан боғ-лиқ бўлган моддалар текстини келтириб олишга қаратилган янги муҳим тақлифларни таъ-сис этди. (ТАСС).

АФГОНИСТОН МИНИСТРИ-НИНГ БИРГАЛИДАГИ КОСМИК УЧИШ ТЎҒРИСИДА АЙТГАНЛАРИ

● Булажак биргаликдаги Совет-Афғонистон космик учи-ши халқаро миқёсида Афго-нистоннинг обрў-эътиборини оширишга, иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик-ни янада мустақамлашга қў-мақлашди. АХДП Марказий Комитети Сийёсий бюросининг азёси, Афғонистон респуб-

каси алоқа министри Мўхам-мад Аслом Ватажар БАХТАР агентлигининг муҳбири билан сўхбатда, шундай деб маълум қилди.

457 нафар номзоддан икки ҳарбий учувчи танлаб олинган. Булар ҳарбий-хаво кучлари-нинг полковники Мўхаммад Даврон ва ҳарбий-хаво кучла-рининг капитани Абдул Аҳад-лардир. Улардан бири кос-мосга учадиги, иккинчиси эса дублёрлик вазифасини бажара-ди. Ҳар иккала номзод рус тилини яхши билганликлари учун уларни тайёрлаш муд-дати анча қисқартирилди. (ТАСС).

ЖОСУСЛИК ТЎҒРИСИДА ЯНГИ МАЪЛУМОТЛАР

● ТОКИО. (ТАСС). 1983 йил-нинг 1 сентябрга ўтар кечаси совет осмонига ариб кирган Жаңубий Корея пессажир се-молиёти жосуслик тошхирини бажарган эди. Америка ра-ведка хизмати бошқармалари ундан фойдаланг, Узок Шарк-да Совет Иттифоқининг ҳаво ҳўқумидан мудофеа система-си тўғрисидаги маълумотлар-ни тўплашга урунган эдилар. Япониянинг «Санъити» собо-но нашриёти томонидан чиқари-лан «Жаңубий Корея лейнери-да амалга оширилган иғвогар-

лик тақдиқотлари» деган ки-тобда ана шундай хулоса чи-қарилган.

Китобин оппозициялик пар-тиялардан парламент депутат-лари, нуфузли экспертлар, шу-нингдек қалок бўлган пасса-жирларнинг қариндош-уруғла-ри тайёрлаб, нашр этилдилар. Китоб муаллифлари Вашингтон билан Токионинг Жаңубий Корея лейнер